

Endarreriments en el pagament de proveïdors i contractistes de l'Administració

L'informe de l'any 2010 ja es feia ressò de les queixes per la morositat en pagaments compromesos per administracions públiques, especialment els casos que afectaven petites empreses i treballadors autònoms, a qui qualsevol impagament o endarreriment, en un context de crisi econòmica i de contracció del crèdit, genera greus trastorns de tresoreria, que, en alguns casos, poden posar en risc la continuïtat de la seva activitat.

En aquell informe s'assenyalava, com a novetat processal introduïda pel legislador per mirar de fer front a aquesta situació, la regulació d'un procediment judicial específic per reclamar els deutes amb els contractistes de les administracions, que preveu l'adopció de mesures cautelars immediates, adreçades a fer efectiu el pagament. Sense qüestionar l'eficàcia que pugui arribar a tenir aquest procediment específic, cal tenir en compte la complexitat per al petit empresari i el treballador autònom de reclamar judicialment el cobrament de factures, sovint de quantia relativament petita i que afecten administracions diferents. Alhora, no es pot oblidar que la mora en el pagament respon al mateix context de crisi econòmica, que fa que algunes administracions tinguin serioses dificultats de tresoreria i molt limitat l'accés a crèdit per fer front als pagaments compromesos.

Petites i mitjanes empreses es troben en dificultats pels impagaments de les administracions

Justament per això, una de les mesures que va introduir la Llei 15/2010, de 5 de juliol, de modificació de la Llei 3/2004, de 29 de desembre, per la qual s'estableixen mesures de lluita contra la morositat en les operacions comercials, va ser l'establiment d'una línia de crèdit preferent anomenada *ICO-morositat ens locals*, amb la finalitat de facilitar la liquidació de deutes fermes i pendents de les administracions locals amb empresaris i autònoms, si bé aquest programa de finançament específic no es va arribar a concretar.

Per contra, l'any 2011, i en el marc del que estableix el Reial decret llei 8/2011, d'1 de juliol, de mesures de suport als deutors hipotecaris, de control de la despesa pública i cancel·lació de deutes amb empreses i autònoms contrets per les entitats locals, de foment de l'activitat empresarial i impuls de la rehabilitació, i de simplificació administrativa, finalment sí que s'ha establert una línia de crèdit promoguda per l'Institut de Crèdit Oficial (ICO) a les entitats locals, amb la finalitat de facilitar el pagament d'obligacions vençudes amb empreses i autònoms.

Les administracions han d'establir un pla de pagaments d'acord amb la dimensió dels creditors

D'acord amb el que estableix l'article 5.2 del Reial decret llei, aquesta línia de finançament havia de fer possible preferentment la cancel·lació dels deutes amb autònoms i petites i mitjanes empreses, tenint en compte també l'antiguitat de les certificacions i els documents acreditatius del deute. Segons les dades publicades per l'ICO, 149 entitats locals catalanes s'han beneficiat d'aquesta via de finançament, que ha permès la liquidació de deute amb empreses i autònoms per un import total de 52.785.776 euros a Catalunya.

Amb tot, val a dir que són nombroses les queixes que el Síndic ha rebut l'any 2011 per endarreriments en el pagament de deutes vençuts, en alguns casos durant períodes perllongats. Davant aquestes situacions, i especialment en els casos en què l'endarreriment s'ha perllongat durant més temps, el Síndic ha indicat que, tot i que comprèn les circumstàncies que han propiciat aquesta situació, cal que les administracions implicades estableixin, si no ho han fet prèviament, un pla de pagament que fixi terminis concrets de liquidació de les obligacions pendents i que comuniqui aquesta previsió als creditors.

Aquesta programació hauria de tenir en compte la data en què s'hauria d'haver fet efectiu el pagament en cada cas; però també altres factors, com ara l'import del deute, el tipus d'activitat afectada i, molt especialment, la dimensió de l'empresa o el treballador autònom que reclama el pagament, com a elements indicatius de la incidència del deute

en l'activitat del creditor i el perjudici que la demora li causa. Pel que fa a aquests criteris, convé tenir en compte que donar prioritat a la cancel·lació dels deutes amb autònoms i amb petites i mitjanes empreses també figura com a objectiu prioritari de la línia de finançament de l'ICO, tal com s'ha ressenyat més amunt.

Així mateix, el Síndic ha remarcat que, davant l'incompliment dels terminis de pagament, els interessos de demora fixats legalment tenen la finalitat d'evitar que el cost de l'endarreriment recaigui exclusivament en el creditor i, per tant, han de formar part necessàriament de la liquidació del deute.

Queixa 04774/2011

Una empresa dedicada a promoure projectes culturals i de promoció local va rebre l'encàrrec de coordinar un projecte, amb la participació de diverses administracions. El projecte es va executar durant els anys 2006 i 2007 i les administracions que hi van participar van fer efectiu el pagament de la quantitat compromesa, llevat de l'Ajuntament de Bossòst.

L'Ajuntament va comunicar al Síndic que, malgrat que la despesa havia estat reconeguda, no s'havia pogut fer efectiva i que s'estava dissenyant un pla de disposició de fons per fer front als pagaments pendents d'exercicis anteriors.

El Síndic ha suggerit a l'Ajuntament que aquest pla de periodificació de pagaments endarrerits fixi terminis concrets de pagament i que es comuniqui als creditors. Així mateix, li ha indicat que aquest pla hauria de tenir en compte no només l'antiguitat del deute, sinó també altres factors com ara l'import, el tipus d'activitat al qual fa referència i, molt especialment, la dimensió empresarial del creditor, com a factors que cal ponderar a l'hora de periodificar els pagaments.

També ha remarcat que el pagament del deute ha d'incloure els interessos de demora en els termes establerts legalment.

Queixa 06783/2011

Una empresa dedicada a serveis geològics i ambientals va formular una queixa perquè no havia cobrat les factures corresponents a diversos treballs realitzats per encàrrec de l'Agència Catalana de l'Aigua, alguns dels quals corresponents a l'any 2008. Durant la tramitació de la queixa es va resoldre el problema i, consegüentment, el Síndic va donar per finalitzada aquesta actuació.

Pàgines extretes de l'Informe Anual 2011. Per accedir al document complet cliqueu aquí.